

Diccionari de butxacó

(continuació)

Milió: Macrrounitat que serveix per comptar turistes.

Mineral: Dit de les substàncies no orgàniques. Exemple: una democràcia mineral.

Ministre: Un ministrable, realitzat.

Miopia: Visió curta de talla.

Miratge: Il·lusió òptica.

El mirage no és una il·lusió, és un bombardeig al Líban.

Misonisme: Que té aversió a les novetats. Carca.

Misogin: Que odia la dona. No diu si només és la pròpia.

Mitral: Vàlvula de cor de bisbe.

Modista: Persona que té per ofici fer vestits de senyora, o desvestits.

Moix: Gat. És conegut un tal Terenci Gat.

Molificar: Ablanir, assuaujar, processar, multar, etc.

Molina: Serradora moguda per l'aigua. Senyoreta moguda sobre esquís.

Moment: Un sospir de la història.

Mòmia: Cadàver en conserva, envasat normalment a Egipte.

Mona: Mamífer quadrumà, senyoreta bufona.

Moneda: Sempre havíem sentit a parlar de la creu de la moneda. Es referien a la desvaloració.

Monofagia: Consisteix a no menjar sinó una sola mena d'aliments. Hi ha jornalers que són monòfags del pa amb sardina.

Monògam: Que pateix una sola dona.

Monografia: Fotografia de mona.

Monomania: Mania sobre una sola cosa.

Els capellans, durant molt de temps, van tenir la monomànigomania (llargada de màniga).

Monosíl·lab: L'únic ben vist és el sí. S'està estudiant la maqueta d'un monument al sí.

Morat: Color de bisbe. Exemple: li va deixar un ull color de bisbe.

Moresc: Blat de moro, batejat.

Morós: Que no paga. Amorós: que amb la cara paga.

Mulato: És un tallat.

Multiflor: Que porta moltes flors. N'hi ha que néixen amb la flor i n'hi ha que néixen amb la multiflor.

Mundanal: Ple de «Mundo Deportivo».

Mussol: Gra que surt a la vora d'una pargella.

Els italians, de tant en tant, els hi surten mussolinis.

Jaume Farriol

(continuarà)

Continuem assenyalant alguns castellanismes molt freqüents.

Un d'aquells que l'ús ha consagrat en gran part és el verb **emplear** i el substantiu empleat (en castellà, empleado).

Així, diem (mal dit): **Emplear** un home en una feina; **emplear** una navalla per a afaitar-se; **emplear** un betum especial; **emplear** diners en un negoci; mira si els pots **emplear** en alguna banda. En tots aquests casos no és gens difícil de trobar el verb correcte. En el primer cas, podem dir **ocupar**; en el segon i tercer, **emprar** o bé **usar**; en el quart, **esmerçar**; en el cinquè, **col·locar**.

Si volem donar destinació o ocupació a una persona en alguna cosa, usarem, doncs, **aplicar**, **destinar**, **emprar**.

Destinar algú a un servei públic, **ocupar**, **col·locar**.

Gastar, consumir, aplicar a un objecte, **esmerçar**.

Pel que fa referència al mot **empleat** és encara més difícil de desarrelar que el verb del qual deriva.

No obstant, podríem utilitzar:

La persona que ocupa un càrrec dins una oficina de servei públic, hauria d'ésser anomenada **funcionari**; dins unes empreses particulars, **dependent** o **dependenta**; aquell que presta serveis dins una oficina, **oficinista**.

Quan ens referim a ocupació o bé ofici, **càrrec**. Quan volem dir acció i efecte d'esmerçar, **esmerç** o bé **ús**.

Un altre mot que utilitzem molt sovint incorrectament és el verb **despejar** i el participi **despejat**.

En el sentit policíac de buidar de gent places o carrers, cal dir **desocupar**. En el sentit meteorològic de quedar el cel llis, cal dir, **esboirar-se**, **asserenar-se**, **aclarir-se**. També **esbargir** per substituir de vegades **despejar**. En el sentit matemàtic, **despejar** una incògnita, cal dir, **separar**.

El mot despejat (castellà, despejado), cal bandejar-lo i substituir-lo per **eixerit**, **desimbolt**, **eixit** o **deseixit**.

M.

L'illa de peatons

S'està realitzant a Barcelona una experiència molt important per quant coneix al ciutadà, a l'home en si, uns valors que li havien estat usurpats. Una experiència que ens fa creure, encara, en l'home. Es tracta de l'illa de peatons. Si bé és cert que per arribar-hi ens cal travessar un mar, el mar de cotxes, el que ens ofereix l'illa s'ho mereix. Se'ns fa estrany passejar-nos pel Portal de l'Àngel, per la Plaça de Sant Jaume, sense veure-hi ni un auto. Les criatures corretegen per aquells carrers talment com si fossin per a ells sols. Jo he observat la cara del pacífic transeünt i semblava que visquessin un dolç somni. A mi mateix m'ha passat, temia despertar-me d'un moment a l'altre voltat de cotxes, soroll i fum, presses, cops, empentes..., però no, res d'això ha passat. Si realment és un somni voldria no despertar-me, potser per no escriure mai més coses tan tristes com aquesta poesia, que va néixer una tarda de setembre a Barcelona en que estàvem tots sols, el record i jo, en la fredor de l'asfalt.

Com imprudents pelegrins,

lluïen els estels

en món sense color.

Insistia una veu en el meu llot,

i s'anava fent pesada. Perdia el ronc.

Somniava.

Néix, amic, en la tenebra!

Sóm dos, o un, o cap o tots.

Terra i mar,

fang, lava que m'atrapa i m'empresona.

Recordava com corrien els conills,

espantats,

pels seus camins de nit.

De nou el mar,

monòton, comprenia el meu dolor,

i creixien, en la ignorància,

cabells blancs i pobres mots.

S'anava transformant la paraula

envers el record

en passió sense mesura;

i jo n'era simplement espectador...!

JOAQUIM BRUSTENGA-ETXAURI

Trajes
Confecciones
Camisas
Sastrería
Camisería
Pantalones

RIERA

ANTIGUA CASA BALDUFAS

Pl. de las Ollas, 18

Teléfono 870 05 27

GRANOLLERS